

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Prøve i Dansk 3

November-december 2012

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til Vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Mundtlig kommunikation bedømmes på grundlag af bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet i dette hæfte.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Præsentation	Interview	Interaktion	Interview
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Fortælle sammenhængende	Svare på opfølgende spørgsmål til emnet	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Svare på spørgsmål, tage stilling til udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne præsenterer på skift et emne	Prøvedeltagerne svarer efter præsentationen på spørgsmål til emnet for præsentationen	Interaktion mellem prøvedeltagerne	Opfølgende spørgsmål til hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Præsentation og opfølgende interview: (10 min. pr. par) *Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig præsenterer et emne i ca. 2 minutter uden medvirken af eksaminator, og at præsentationen følges op af spørgsmål fra eksaminator.*

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du godt præsentere dit emne."

Når prøvedeltageren har afsluttet sin præsentation, stiller eksaminator opfølgende spørgsmål som fx:

- *Opklarende spørgsmål:* "Du sagde, at ... Vil du godt forklare det lidt nærmere?"
- *Uddybende spørgsmål:* "Du sagde, at ... Kan du ikke fortælle lidt mere om det?"
- *Spørgsmål, der kræver ræsonnement:* "Du fortalte, at ... men hvorfor tror du så, at ...?"
- *Spørgsmål, der kræver stillingtagen:* "Mener du, at ... Hvorfor?/Hvorfor ikke?"

Efter ca. 3 minutter siger eksaminator "tak".

Derefter gentages proceduren med den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning.

Emne A: Foreninger

Interaktion: (5 min. pr. par) *Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.* Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er der nogle billeder, der viser eksempler på foreninger, man kan være medlem af. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem."

Eksaminator fortsætter:

"I skal nu tale med hinanden om, hvad slags foreninger billederne viser, og hvad I kender til den type foreninger eller andre foreninger."

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

"Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvad der kan få folk til at melde sig ind i en forening. I må gerne tale om foreninger, der ikke er vist på billederne."

Eksaminator siger "tak" efter de fem minutter.

Interview:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål til emnet.

Stil opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Hvilke fordele kan der være ved at være medlem af en forening i Danmark, hvis man er udlænding? Hvordan kan foreninger tiltrække flere udlændinge som medlemmer?

– Foreninger er afhængige af frivillig arbejdskraft.
Hvad kan man få ud af at arbejde som frivillig i en forening?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– De politiske partier havde tidligere langt flere medlemmer end i dag. Hvad tror du, det kan skyldes?

– Idrætsforeninger kan i dag have svært ved at skaffe frivillig arbejdskraft fx som ledere og trænere. Hvad tror du, det kan skyldes?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er, at eksaminator interviewer en prøvedeltager ad gangen.

Emne B: Socialt samvær

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, der viser forskellige former for socialt samvær. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem.”

Eksaminator fortsætter:

“I skal nu tale med hinanden om, hvilke situationer billederne viser, og hvilke former for socialt samvær I selv godt kan lide (og hvorfor).”

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

“Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, i hvilke situationer socialt samvær især påvirkes negativt af digitale medier som mobiltelefon, smartphone og computer. I må gerne tale om situationer, der ikke er vist på billederne.”

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Interview:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål til emnet.

Stil opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Er det efter din mening vigtigt med socialt samvær på arbejdspladsen eller uddannelsesstedet? Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Hvorfor tror du, de sociale netværkssider som fx Facebook er blevet så populære – ikke kun blandt de helt unge, men også blandt voksne?

– Hvad mener du, forskellen er på at være sammen med venner ansigt til ansigt og på at være sammen via sociale medier som fx Facebook?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

- Når man taler om socialt samvær blandt unge, så er hårde stoffer som speed og ecstasy i dag langt mere udbredt end tidligere. Hvorfor tror du, der har været den udvikling?
- Socialt samvær på arbejdspladsen i form af fx kageordninger, firmaudflugter og firmafester prioriteres i dag højere af virksomhederne end tidligere. Hvorfor tror du, der har været den udvikling?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er, at eksaminator interviewer en prøvedeltager ad gangen.

Emne C: Overvågning

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, der viser overvågning forskellige steder. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem.”

Eksaminator fortsætter:

“I skal nu tale med hinanden om, hvem man vil overvåge i de her situationer og hvorfor.”

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

“Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvilket eksempel på overvågning der efter jeres mening øger trygheden mest. I må gerne tale om situationer, der ikke er vist på billederne.”

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Interview:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål til emnet.

Stil opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Det er blevet meget almindeligt at have overvågningskameraer i boligområder med meget kriminalitet. Tror du, at overvågningen kan mindske kriminaliteten i disse områder? Hvis ja: Hvad slags kriminalitet kan overvågning hindre, tror du? Hvis nej: Hvorfor ikke?

– Der er virksomheder, der sætter overvågningskameraer op for at overvåge de ansatte. Hvad tror du, virksomhederne forventer at få ud af det? (Mener du, det er acceptabelt, at en virksomhed overvåger de ansatte?)

– Politiet overvåger somme tider en persons kommunikation på internettet. Synes du, det er i orden? Hvorfor?/ Hvorfor ikke?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Hvilke fordele og ulemper kan der efter din mening være ved et overvågningssamfund?

– I de senere år er der kommet markant flere overvågningskameraer op overalt, og mange er ikke længere så skeptiske over for overvågning som tidligere. Hvorfor tror du, der har været den udvikling?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er, at eksaminator interviewer en prøvedeltager ad gangen.

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i ét forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, eller der foreligger andre særlige tilfælde, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er kun forberedelsestid ved præsentationen. Eksaminator udleverer et emne til hver prøvedeltager fem hverdage før den mundtlige del af prøvetidens begyndelse.

Censor

Medmindre specielle forhold under prøveafholdelsen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte og på at bedømme hver prøvedeltagers mundtlige sprogfærdighed på et analytisk grundlag.

Eksaminator

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb og giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Eksaminator styrer prøven og sikrer herunder, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde.

Eksaminator foretager en helhedsbedømmelse af hver prøvedeltagers præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Den færdighed kan kun bedømmes på et tilstrækkeligt sikkert grundlag ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren. Det kan fx ske ved at øge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad.

Delprøve 1 – præsentation og opfølgende interview

Prøvedeltagerne præsenterer på skift et emne. Emnet skal relatere til pensum i undervisningen og vælges af lærer/eksaminator.

Eksaminator sikrer, at det er det sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminator skal bede prøvedeltageren begynde sin præsentation og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – hjælpe med en genstart.

Prøvedeltageren præsenterer sit emne på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten.

Efter hver præsentation stiller eksaminator opfølgende spørgsmål til indholdet i præsentationen. Spørgsmålene skal have karakter af en opfølgning på de oplysninger, som prøvedeltageren har givet i præsentationen, med det fokus at få prøvedeltageren til at forklare/uddybe aspekter af emnet, ræsonnere og tage stilling.

I praksis betyder det, at eksaminator under prøvedeltagerens præsentation noterer de punkter, eksaminator ønsker at stille spørgsmål til. Eksaminator skal efterfølgende i overvejende grad stille åbne spørgsmål og således undgå spørgsmål, der kan besvares kort med ja eller nej.

Eksaminators spørgsmål skal sikre, at prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for præsentationen og kan supplere med yderligere oplysninger ud over det, som fremgår af den forholdsvis korte præsentation.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for nogle billeder som inspiration til den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – interview

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker, ved at eksaminator stiller opfølgende spørgsmål til emnet til hver prøvedeltager. Spørgsmålene skal vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under interviewet sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at demonstrere sin mundtlige sprogfærdighed. Dette sker, ved at denne prøvedeltager får lidt ekstra taletid under interviewet.